

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/90/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3615200749
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3615200749.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Čupkovej a sudcov JUDr. Viery Škultétyovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD. v spore žalobcu V. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXX, právne zastúpený JUDr. Peter Harakály, advokát so sídlom Mlynská č. 28, Košice, proti žalovanému Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. so sídlom Dostojevského rad 4, Bratislava 1, IČO 00 151 700, o náhradu škody z ublíženia na zdraví, na odvolanie žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Partizánske, č. k. 5C/97/2015-428 zo dňa 21. februára 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. v časti sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 31.382,- eur p o t v r d z u j e a v časti mimoriadneho sťaženia spoločenského uplatnenia m e n í t a k, že žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi mimoriadne sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 18.439,60 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Vo zvyšujúcej napadnutej časti rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

Žalobca m á proti žalovanému n á r o k na náhradu trov konania zo súdom priznanej sumy v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie svojím rozsudkom rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi bolestné v sume 401,89 eur, sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 31.382,- eur a mimoriadne sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 11.938,60 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.). Vo zvyšku súd žalobu zamietol (výrok II.). Konanie v časti bolestného v sume 13.876,11 eur, sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 8.830,- eur a v časti mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 1.766,- eur zastavil (výrok III.). Rozhodol, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania zo súdom priznanej sumy v rozsahu 100 %, ktorú náhradu trov konania je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi vo výške, ktorú určí samostatným uznesením súdny úradník súdu prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia (výrok IV.). Súd priznal znaleckej organizácii forensic.sk so sídlom Boženy Němcovej 8, Bratislava z odboru Zdravotníctvo a farmácia, znalečné za výkon znaleckej činnosti v sume 1.781,59 eur za znalecký posudok č. 258/2017, za doplnenie č. 1 k ZP č. 274/2019 v sume 720,43 eur, za výsluch znalca MUDr. Kollára na pojednávaní súdu 140,96 eur, za výsluch znalca MUDr. Moravanského na súdnom pojednávaní 144,34 eur spolu 2.787,32 eur (výrok V.). Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť znaleckej organizácii forensic.sk sumu 2.787,32 eur na označený účet do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok VI.). Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť Slovenskej republike súdny poplatok v sume 2.623,- eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok VII.).

2. Vychádzal zo zistenia, že žalobca ako cyklista pri dopravnej nehode dňa 11.08.2013 utrpel trieštivú zlomeninu tela stavca Th3 so subluxáciou, ktorá bola operovaná, trieštivú zlomeninu tela

stavca Th4 so sublúxiou, ktorá bola operovaná, zlomeninu prednej hrany stavca L1-operovaná-laminectomia, zlomeninu prednej hrany stavca L2 operovaná-laminectomia, poškodenie miechy paraplégiou, zlomeninu 3. A6 rebra vpravo, minimálny hemotorax vpravo. Následkom tohto poškodenia zdravia zostal žalobca invalidný, bol mu Sociálnou poisťovňou priznaný invalidný dôchodok, zostal pripútaný na invalidný vozík, odkázaný na individuálnu prepravu a na pomoc svojich blízkych. Bola mu stanovená komplexným posudkom ÚPSVaR miera funkčnej poruchy 90 %. Podľa potvrdenia Sociálnej poisťovne zo dňa 27.01.2015 je miera poklesu schopnosti žalobcu vykonávať zárobkovú činnosť 75 %.

3. Rozhodol, že žalobcovi podľa § 5 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. patrí nárok na bolestné vo výške 401,89 eur. Podľa znaleckého posudku znaleckej organizácie forensic.sk, z ktorého súd pri priznaní bolestného vychádzal, vznikol žalobcovi nárok vo výške 24.884,64, zaokrúhlene 24.885,- eur (1 545,63 bodov x 16,10 eur), z ktorej sumy žalovaný žalobcovi uhradil bolestné vo výške 20.568,- eur dňa 01.07.2014 (pred podaním žaloby) + 3.915,- eur dňa 02.10.2017. S prihladením na úhrady žalovaného a následné späťvzatie považoval nárok žalobcu na bolestné v sume 401,89 eur za dôvodný.

4. Žalobca si uplatnil nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia na základe lekárskeho posudku MUDr. Jozefa Hudeca z Národného rehabilitačného centra Kováčová zo dňa 15.08.2014 vo výške 7.340 bodov a zároveň (samostatnou žalobou) zo dňa 31.01.2017 uplatnil nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia z dôvodu vážnych duševných a sexuálnych porúch na základe lekárskeho posudku MUDr. Danice Caisovej zo dňa 10.10.2016 vo výške 3.200 bodov. Uviedol, že znalecká organizácia forensic.sk vyčíslila sťaženie spoločenského uplatnenia u žalobcu na 6.887 bodov, pričom žalobca trval na sume 10.540 bodov. Stotožnil sa s námietkou žalovaného, že žalobca neprijateľne kombinoval bodové hodnotenie znaleckej organizácie forensic.sk s hodnotením podľa lekárskeho posudku MUDr. Hudeca a MUDr. Caisovej.

5. Nestotožnil sa s námietkou žalovaného, že položky 304c obmedzenie hybnosti chrbte, 318 chronický zápal močových ciest, 432a poúrazové jazvy a 433c dekubit v sakrogluteálnej oblasti neboli uplatnené včas, keďže žalobca ich uplatnil až podaním zo dňa 16.07.2018, nakoľko vychádzal z doplnenia č. 1 v ZP č. 274/2019, podľa ktorého ku komplexnému ustáleniu zdravotného stavu žalobcu tak v somatickej, ako aj psychiatrickej oblasti došlo až v decembri 2016, na ktorom názore sa zhodli znalci celej znaleckej organizácie po vzájomných konzultáciách na základe dostupných podkladov, preto dospel k záveru, že nárok bol uplatnený v dvojročnej subjektívnej lehote na uplatnenie práva po ustálení zdravotného stavu žalobcu. Vychádzal zo znaleckého posudku znaleckej organizácie forensic.sk č. 258/2017 a žalobcovi priznal sťaženie spoločenského uplatnenia (položka 255 vážne duševné poruchy vzniknuté pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov, 720 bodov + 30 % zvýšenie s poukazom na vek a spoločenské uplatnenie žalobcu = 1.014 bodov, položka 304c obmedzenie hybnosti chrbtice stredne ťažké 340 bodov + 30 % zvýšenie = 442 bodov, položka 306 poúrazová paraplégia 2.470 bodov + 30 % zvýšenie = 3.211 bodov, položka 314 inkontinencia stolice 900 bodov, položka 316 inkontinencia moču 300 bodov, položka 318 chronický zápal močových ciest 200 bodov, položka 321b komplexná porucha sexuálnych funkcií 500 bodov + 30 % = 600 bodov, položka 432a poúrazové jazvy 30 bodov, položka 433c dekubit v sakrogluteálnej oblasti 140 bodov) spolu 6.887 bodov. Prihliadol na závery znalcov znaleckej organizácie forensic.sk, ktorí navrhli priznať položku 306 poúrazová paraplégia a tiež aj položky 314 a 316, ktoré predstavujú poruchu vylučovania moču a stolice, čo žalovaný v konaní namietal. Poruchy vylučovania stolice a moču pri nervovom poškodení vznikajú na základe parafyziológie pri nervovom poškodení, avšak medicínsky termín paraplégie sa vzťahuje na poruchu motorických funkcií a obrnu funkcie dolných končatín, pričom v rámci posúdenia sťaženia spoločenského uplatnenia postihnuté osoby majú narušený bežný spôsob života, a to najmä medziľudský kontakt a jeho mieru tolerancie práve výskytom porúch močenia a stolice, čo znalecký ústav považuje za hendikepujúce a položky 314 a 316 navrhol samostatne zohľadniť aj v podobných prípadoch.

6. Nakoľko k ustáleniu zdravotného stavu žalobcu pre potreby sťaženia spoločenského uplatnenia došlo v decembri 2016, teda hodnota bodu je 17,66 eur x 6.887 bodov = 121.624,42 eur, zaokrúhlene 121.624,- eur. Po zohľadnení úhrad žalovaného a späťvzatí považoval nárok žalobcu v časti 31.382,- eur za sťaženie spoločenského uplatnenia za dôvodný.

7. Podľa zistení súdu, žalobca sa následkom dopravnej nehody stal invalidným vo veku 50 rokov. Následkom zranení nemôže vykonávať prácu automechanika, ktorej sa venoval aj vo voľnom čase. Žalobca nie je schopný samostatnej existencie, je odkázaný na pomoc iných v bežných činnostiach a základných hygienických potrebách. Trpí poúrazovou chronifikovanou depresívnou poruchou. Následky poškodenia psychického a fyzického zdravia sú trvalého charakteru, prognóza je s pribúdajúcim vekom nepriaznivá. Žalobca má znemožnené možnosti uplatniť sa v živote, v spoločnosti a v rodine, je plne

invalidný, má úplne narušený partnerský a rodinný život, je zásadne obmedzený v športovom živote a v oblasti záľub (cyklistika, futbal, koníčky), v spoločenskom živote (tanec, kultúrne podujatia), je úplne znemožnený jeho intímny život. Zranenie zásadne obmedzilo a znemožnilo jeho pracovný život, rodinný život, starostlivosť o dom a záhradu, vzťah k najbližším rodinným príslušníkom. Vo svojich úvahách súd zohľadnil, že žalobca škodu na zdraví nezavinil, ako cyklista spolu so svojim synom a svedkom M. I. išli riadne po pravej strane vozovky a dopravnú nehodu výlučne zavinil vodič motorového vozidla, O. B., ktorý sa nevenoval riadne vedeniu motorového vozidla, za čo bol právoplatne odsúdený. Vzhľadom na všetky okolnosti prípadu je odôvodnené mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 1, 2, 4, 5 zákona č. 437/2004 Z. z. na 30 %, ktoré súd považuje za primerané strate a znemožneniu uplatnenia sa žalobcu v ďalšom živote, pričom prognóza do budúcnosti je jednoznačne nepriaznivá. S ohľadom na základné bodové hodnotenie znaleckým posudkom č. 258/2017 vo výške 5.660 bodov x 17,66 eur = 99.955,60, z toho 30 % = 29.987,- eur (zaokrúhlené), z ktorej sumy žalovaný uznal a zaplatil spolu 18.048,40 eur, preto za dôvodný považoval nárok na mimoriadne sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 11.938,60 eur s tým, že vo zvyšujúcej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol.

8. Súd prvej inštancie zamietol žalobu tiež v časti o zaplatenie úrokov z omeškania, a to na podklade právneho názoru, že do omeškania by sa žalovaný dostal až vtedy, ak by po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady nárok neuhradil v lehote určenej súdom podľa § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z. Vychádzal tak z rozhodnutia NS SR sp. zn. 1Cdo/212/2017 zo dňa 26.02.2019, podľa ktorého je omeškanie žalovaného ako poistiteľa potrebné posudzovať výlučne podľa § 11 ods. 6, 7, 8 zákona č. 381/2001 Z. z.; iba omeškanie škodcu má za následok nárok na úrok z omeškania podľa § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, pričom žalobca preukázateľne voči škodcovi tento nárok neuplatnil. Peňažná sankcia v podobe úrokov z omeškania je upravená v § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. a je viazaná na nesplnenie peňažnej povinnosti vyjadrenej v § 11 ods. 6 písm. a) alebo b) zákona č. 381/2001 Z. z. Z právnej úpravy možno vyvodiť, že umožňuje určenie poistného plnenia v tých prípadoch, keď si poisťovateľ nesplní svoju povinnosť, ktorá mu je uložená v súvislosti so šetrením poistnej udalosti a tiež, keď poškodenému zašle oneskorené vysvetlenie dôvodov, pre ktoré poisťovateľ odmietol poskytnúť peňažné plnenie, t. j. povinnosti poisťovateľa viaže výlučne vo vzťahu k prešetreniu poistnej udalosti.

9. Nakoľko z obsahu spisu je zrejmé, že žalovaný si splnil svoju povinnosť v zmysle § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z. a žalobcovi poskytol písomné vysvetlenie dôvodov, prečo neplnil, pričom časť uznaného nároku bola žalobcovi riadne uhradená a oprávnená výška nárokov je zrejmá až z právoplatného rozhodnutia vo veci samej, úroky z omeškania žalobcovi nepriznal.

10. Čiastočné zastavenie konania zdôvodnil čiastočným späťvzatím (§ 145 ods. 2 CSP).

11. O trovách štátu rozhodol podľa čl. 4 ods. 1, 2 CSP. Zohľadnil, že žalobca je od súdnych poplatkov oslobodený (§ 4 ods. 2 písm. j) zákona č. 71/1992 Zb.)

12. Nárok na náhradu trov konania posúdil podľa § 255 v spojení s § 256 ods. 1 CSP. Žalobcovi, ktorý bol v spore len čiastočne úspešný, priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % len zo súdom priznanej sumy 401,98 eur (bolestné) + 31.382,- eur (sťaženie spoločenského uplatnenia), ktoré sumy záviseli od záverov znaleckého dokazovania a mimoriadne sťaženie spoločenského uplatnenia 11.938,60 eur záviselo od úvahy súdu. Považoval za nespravodlivé a v priamom rozpore s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keby súd žalobcovi náhradu trov konania nepriznal, nakoľko nárok na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia mu vznikol v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou, ktorú zapríčinil vodič motorového vozidla, ktorý sa nevenoval riadeniu vozidla a situácií v cestnej premávke s tým, že úraz žalobcu mal za následok jeho trvalú invaliditu s pripútaním na invalidný vozík, čo ho paralyzovalo takmer vo všetkých oblastiach bežného života.

13. Proti uvedenému rozsudku podal včas odvolanie žalobca aj žalovaný.

14. Žalobca v podanom odvolaní navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovanému uloží povinnosť zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania z náhrady za bolesť vo výške 5,15 % ročne zo sumy 401,89 eur od 26.06.2014 do zaplatenia, a vo výške 5,15 % ročne zo sumy 3.915,- eur od 26.06.2014 do 02.10.2017 do troch dní od právoplatnosti rozsudku, žalovanému uloží povinnosť zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania z náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 5 % ročne zo sumy 31.382,- eur od 25.01.2017 do zaplatenia a vo výške 5 % ročne zo sumy 8.830,- eur od 25.01.2017 do 15.03.2018, do troch dní od právoplatnosti rozsudku, žalovanému uloží povinnosť zaplatiť žalobcovi zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume ďalších 30.825,50 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Podaným odvolaním namietal, že rozhodnutie súdu prvej

inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vec (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP). Nesúhlasil s nepriznaním nároku na zaplatenie úroku z omeškania. Zastával názor, že každému právu jedného subjektu zväčša zodpovedá právna povinnosť iného subjektu. Uviedol, že poistený má v zmysle § 4 ods. 2 písm. b) zákona č. 381/2001 Z. z. právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody. Z uvedeného je zrejmé, že právu poisteného zodpovedá právna povinnosť poisťovateľa plniť preukázané nároky na náhradu škody poškodenému. Uviedol, že aj právu poškodeného uplatniť nárok na náhradu za škodu priamo voči poisťovateľovi (§ 15 ods. 1) zodpovedá právna povinnosť poisťovateľa plniť preukázané nároky na náhradu škody poškodenému. Poisťovateľ teda nie je v zmysle § 11 ods. 6 písm. a) a b) zákona č. 381/2001 Z. z. povinný len začať prešetrovanie poistnej udalosti, skončiť ho v lehote troch mesiacov a oznámiť výsledky prešetrovania poškodenému, ale poisťovateľ je predovšetkým povinný poškodenému jeho oprávnené a preukázané nároky reálne plniť, a to v rozsahu, ako mu tieto nároky reálne patria. Pokiaľ poisťovateľ nesplní svoju peňažnú povinnosť voči poškodenému a neposkytne mu plnenie náhrady škody, ktorá mu reálne patrí, riadne a včas, dostane sa v zmysle § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka do omeškania. Poisťovateľ sa do omeškania dostane bez ohľadu na to, či zašle, alebo nezašle oznámenie v zmysle § 11 ods. 6 písm. a) a b) zákona č. 381/2001 Z. z. Právna povinnosť poskytnúť peňažné plnenie poškodenému zodpovedajúce náhrade škody nie je totožné s právnou povinnosťou poisťovateľa skončiť prešetrovanie poistnej udalosti a zaslať poškodenému oznámenie o plnení, resp. o dôvodoch neplnenia.

15. Ustanovenie § 11 ods. 8 zákona č. 318/2001 Z. z. upravuje nárok poškodeného na úrok z omeškania len v súvislosti s porušením povinnosti poisťovateľa súvisiacich so včasným a riadnym prešetrovaním poistnej udalosti. Nijakým spôsobom sa nezaobrá dôsledkami omeškania poisťovateľa v súvislosti s omeškaním pri jeho samotnej povinnosti plniť samotnú náhradu. Preto je nevyhnutné na dôsledky omeškania poisťovateľa s plnením jeho hlavnej právnej povinnosti plniť samotnú náhradu škody aplikovať všeobecný predpis, ktorým je ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že identický názor pri obdobnej právnej úprave zaujal aj Najvyšší súd ČR v rozsudku sp. zn. 25Cdo/895/2008 zo dňa 17.12.2009. Zastával preto názor, že žalovaný oprávnené nároky žalobcovi v lehotách stanovených zákonom č. 381/2001 Z. z. neuhradil, neplnil žalobcovi plnenie riadne a včas a s plnením nárokov žalobcu sa dostal do omeškania, preto žalobcovi popri plnení jeho nárokov patrí v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka aj nárok na úrok z omeškania odo dňa, kedy sa žalovaný do omeškania s plnením dostal. V podanom odvolaní namietal postup súdu prvej inštancie, ktorý náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvyšoval len zo sumy zodpovedajúcej bodovému hodnoteniu 5660 bodov. Súd pri vyčíslení zvýšenia náhrady odpočítal z bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia počet bodov zodpovedajúcich zvýšeniu bodového hodnotenia podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z., ktorý postup v zákone nemá oporu. Namietal použitie termínu základné bodové hodnotenie, nakoľko zákon pozná len bodové hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia, pričom má na mysli celkový počet bodov, ktorým sa sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotilo v lekárskom posudku. Súčasťou tohto celkového počtu bodov je aj prípadné zvýšenie bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004. Podľa názoru žalobcu mal súd v prípade zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. vychádzať z celkového počtu bodov 6887 bodov.

16. Žalobca vzhľadom na skutkové okolnosti prípadu nesúhlasil so zvýšením sťaženia spoločenského uplatnenia v rozsahu 30 %. S prihliadnutím na závažné skutočnosti mal za to, že je na mieste zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia až v rozsahu 50 %. Uviedol, že po dopravnej nehode je z neho doživotný invalid s paraplégiou dolných končatín, odkázaný na pohyb na invalidnom vozíku s inkontinenciou moču a stolice. Je doživotne odkázaný na starostlivosť druhých ľudí. Narušený je jeho rodinný a partnerský život. Nie je schopný poskytovať tak ako pred úrazom starostlivosť rodine, vykonávať spoločné rodinné športové aktivity so synom alebo návštevy spoločenských kultúrnych či rodinných podujatí so svojou manželkou, došlo k trvalej nemožnosti vykonávať zárobkovú činnosť, zmeny nastali v oblasti psychiky. Prognóza vývoja zdravotného stavu je nepriaznivá. Upriamil pozornosť na samotné bodové hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia a následnú náhradu stanovenú práve na základe tohto bodového hodnotenia, ktorá rozlišuje závažnejšie prípady od menej závažných. Spôsob zvyšovania náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. na základe percentuálnych bodov z odškodnenia stanoveného na základe bodového hodnotenia zabezpečuje, že aj zvýšenie odškodnenia v maximálnej možnej miere o 50 % je primeraným bez ohľadu na väčšiu, či menšiu závažnosť prípadu, nakoľko medzi každou základnou náhradou a jej zvýšením hoci aj o 50 % je vždy zachovaná a zabezpečená priama úmera. Akcentoval, že náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia je náhradou jednorazovou, ktorou sa neodškodňuje len súčasný ťažký zdravotný stav žalobcu, ale má sa zohľadniť aj to, že táto náhrada sa poskytuje za celý budúci

život žalobcu, ktorý prežije v trvalej ťažkej degradácii jeho kvality, ktorá sa bude časom ešte zhoršovať vzhľadom na nepriaznivú prognózu a mnohé zdravotné riziká.

17. Žalovaný podal odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 b), e) a h) CSP. Odvolanie smerovalo proti výrokom I., IV., V., VI. a VII. Pokiaľ ide o bolestné, žalovaný pristúpil k úhrade bolestného, čím považuje predmetný nárok za uzavretý. Namietal, že položky č. 304c, 318, 432a a 433c (spolu v hodnote 812 bodov) neboli uplatnené v pôvodnej žalobe, čím došlo k ich premlčaniu. Dokazovanie ohľadne ustálenia zdravotného stavu smerovalo vždy iba k psychickým a sexuologickým následkom, nie k následkom somatickým. Tomuto zodpovedá aj hodnotenie MUDr. Hudeca, ktorý somatické následky hodnotil už 15.08.2014 a na základe tohto hodnotenia bola podaná žaloba v tejto časti trvalých následkov (somatických). Somatické položky boli ustálené v roku 2014, čo uznáva aj žalobca, ktorý si uplatňuje pri nich hodnotu bodu 16,48 eur (platnú pre rok 2014) a rovnako aj úrok z omeškania (od roku 2014). Z toho preto vyplýva, že najneskôr 15.08.2016 (2 roky od posudku MUDr. Hudeca) boli premlčané všetky somatické následky žalobcu, ktoré si dovtedy na súde neuplatnil. Zotrval na tom, že námietka premlčania pri položkách č. 304c, 318, 432a a 433c je dôvodná. Namietal osobitné hodnotenie položiek č. 314, 316 a 321b (inkontinencia moču či stolice, resp. nemožnosť pohlavného styku), nakoľko sa jedná o položky, ktoré má každý paraplegik a vznikli jedine z titulu poškodenia miechy. Žalobcovi nie je možné priznať náhradu za 1850 bodov (900 + 300 + 650), keďže položky č. 314, resp. 316 či 321 sa pri paraplegikoch, resp. kvadruplegikoch hodnotiť nemajú, čo vyriešil NS SR v rozhodnutí sp. zn. 7Sžso/25/2013 zo dňa 26.06.2014. Zhodný názor bol prezentovaný aj v inom konaní vedenom na OS Bratislava II sp. zn. 52C/135/2010, ktorý vychádzal zo znaleckého posudku znaleckej organizácie forensic.sk. Pokiaľ ide o položku č. 255, namietal, že súd žiadnym spôsobom nevysvetlil, z akého dôvodu sa nepriklonil k znaleckému záveru MUDr. Martišovej (psychiater), ktorá v spolupráci so znalcom z odboru sexuológie MUDr. André hodnotila túto položku počtom bodov 500 na rozdiel od forensic.sk, ktorý udelil za túto položku 1014 bodov. V odvolaní namietal výšku náhrady za jeden bod priznanú v sume 17,66 eur, pričom žalobca uplatňoval za 1 bod hodnotu 16,48 eur, čo zodpovedá tomu, že jeho somatické následky boli ustálené už v roku 2014. K bodovaniu jednotlivých položiek vyjadril súhlas s pridelením 3711 bodov s tým, že žalobcu už odškodnili vo výške 5440 bodov (90.242,- eur). Konštatoval, že mimoriadne zvýšenie SSU o 30 % nenamietá.

18. S ohľadom na zmätočný postup znaleckej organizácie forensic.sk, ktorá menila dátum ustálenia zdravotného stavu z decembra 2016 na november 2014 a následne na december 2016, namietal aj priznanie znalečného za doplnenie č. 1 v sume 720,43 eur, ktoré doplnenie bolo potrebné iba z dôvodu chaosu vyvolaného vlastnými znalcami forensic-u. Pokiaľ ide o trovy konania, súdu vytykal, že rozhodnutie nezohľadňuje pomer úspechu žalobcu v konaní. V konaní došlo k početným späťvzatiám (aj nezavinených žalovaných), vyplývajúcich z vykonaného dokazovania a nárok bol sčasti zamietnutý aj čo do istiny, aj čo do úroku z omeškania. Zastával názor, že súd mal o trovách konania rozhodnúť pomerne, podľa úspechu jednotlivých strán. Vo veci samej navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrh zamietne a žalovanému prizná trovy konania, alternatívne, aby rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

19. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že podľa aktuálnej rozhodovacej činnosti NS SR (sp. zn. 3Cdo/145/2017 zo dňa 22.11.2018 a sp. zn. 1Cdo/212/2017 zo dňa 26.02.2019) sa v otázke úroku z omeškania prezentuje názor, že nárok poškodeného voči poisťovateľovi nie je daný. Zdôraznil, že žalobca neustále opomína, že jeho nároky v čase ich uplatnenia preukázané neboli (čo je základnou zákonnou podmienkou povinnosti plnenia poisťovateľa - žalobca sa len domnieval, že preukázané sú, ale výsledky dokazovania preukázali opak), o čom svedčí nutnosť rozsiahleho dokazovania. Doplnil, že nároky, ktoré boli preukázané, boli zo strany žalovaného okamžite uhradené. Pokiaľ ide o mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004, keďže základný počet bodov je 3711, vyjadril nesúhlas so zvýšením sťaženia spoločenského uplatnenia tak, ako vykonal súd prvej inštancie (zvýšenie z 5660 bodov) aj so zvýšením, ako navrhuje žalobca (zvýšenie zo 6887 bodov). Zastáva názor, že žalobca rozhodne nemá nárok na maximálne zvýšenie, t.j. o 50 %. Takéto zvýšenie je opodstatnené pri úplne bezvládných osobách, resp. so zmarenými výnimočnými aktivitami pred nehody. Toto však nie je situácia, v ktorej sa žalobca nachádza napriek existencii závažných obmedzení. Žalobca má rodinu, dokáže riadiť motorové vozidlo, vykonáva funkciu mediátora, obmedzene sa venuje aj svojmu veteránovi, hráva pingpong a chodíva sa pozrieť na športové podujatia. Navrhol preto, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v zmetajúcej časti potvrdil.

20. Žalobca k tvrdeniu žalovaného, že položky 304c, 318, 432a a 433c neboli uplatnené v pôvodnej žalobe a ustálenie somatického zdravotného stavu žalobcu nastalo najneskôr ku dňu 15.08.2014, čím došlo k premlčaniu týchto položiek, uviedol, že žalobca podanou žalobou neuplatnil položky sťaženia

spoločenského uplatnenia, ale uplatnil nárok na náhradu škody na zdraví spôsobenej mu pri dopravnej nehode dňa 11.08.2013. Spôsob vyjadrenia a stanovenia výšky škody nemajetkovej povahy upravuje zákon č. 437/2004 Z. z., v zmysle ktorého bodové hodnotenie, z ktorého sa potom odvodzuje finančné vyjadrenie výšky škody, nestanovuje samotný žalobca ako poškodený, ale oprávnená osoba na základe odborného posúdenia. Žalobca ako poškodený v čase podania žaloby nevedel posúdiť správnosť bodového hodnotenia v lekárskom posudku, ktorý predložil s podanou žalobou. Svoju povinnosť preukázať výšku nároku si náležitým spôsobom splnil požiadanim o vydanie lekárskeho posudku. Preto ak bola v konaní bolesť alebo sťaženie spoločenského uplatnenia hodnotená inak, iným počtom bodov alebo inými položkami, nie je možné hodnotiť túto skutočnosť na ťarchu žalobcu. Uviedol, že nie je možné namietat' premlčanie jednotlivých položiek. Premlčať sa môže len jednotlivé právo alebo jeho časť, čo zodpovedá zneniu ust. § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Hodnotenie jednotlivých konkrétnych položiek má význam len v zmysle správneho stanovenia celkového počtu bodov sťaženia spoločenského uplatnenia, ktoré reálne vyjadruje celkové poškodenie zdravia poškodeného. Následne, pre stanovenie výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia má význam len celkové bodové hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia, ktoré sa už berie ako celok a nie ako hodnotenie jednotlivých konkrétnych položiek. Uviedol, že pre posúdenie premlčania je v danom prípade rozhodujúce len to, na základe akých skutkových tvrdení si žalobca uplatnil nárok na náhradu škody v konaní. Ak sa celkový počet bodov hodnotenia bolesti či sťaženia spoločenského uplatnenia stanoví na základe iného hodnotenia položiek alebo na základe hodnotenia iných položiek, hoci sa nimi hodnotí to isté poškodenie zdravia pri určitom úraze, neznamená to, že náhrada už predstavuje iné právo alebo právo v inom rozsahu. Stále totiž ide o to isté právo na náhradu škody na zdraví utrpenu pri danom úraze. K námietke ohľadne dátumu ustálenia zdravotného stavu žalobcu uviedol, že znalecká organizácia sa síce v priebehu konania vyjadrila o ustálení zdravotného stavu žalobcu viackrát odlišne, avšak jej konečné stanovisko bolo prijaté s akcentom na komplexný vývoj zdravotného stavu žalobcu, ktoré má zjavne oporu a súvislosť aj s inými dôkazmi vykonanými v konaní. K opakovanej námietke hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia položkami 314 a 316 popri položke 306 s odkazom na názor vyslovený v rozhodnutí NS SR sp. zn. 7 Sžso/25/2013 zo dňa 26.06.2014 uviedol, že právny záver vyslovený v tomto rozhodnutí nemá povahu absolútneho záveru a riešenia prezentovanej spornej otázky. Najvyšší súd sa pri formulovaní svojho názoru v uvedenom rozhodnutí len prídžal znaleckého posudku, v ktorom znalec nehodnotil okrem hodnotenia kvadruplégie ďalšie následky poškodenia miechy. Pokiaľ v danej veci Najvyšší súd zaujal k tejto otázke svoje právne stanovisko, vychádzal z názoru „až“ dvoch odborníkov, čo nie je v žiadnom prípade možné považovať za zjednotenie názoru odbornej verejnosti či medicínskych kapacít. Pojem paraplégia nie je syndróm, ale exaktný medicínsky pojem, ktorý sa vzťahuje výlučne k poruche hybnosti končatín. Už len z tohto pohľadu je jednoznačne správne, aby sa položkou označenou ako pourazová paraplégia hodnotilo len trvalé poškodenie zdravia spočívajúce v poruche hybnosti končatín a aby sa ďalšie trvalé poškodenie zdravia prejavujúce sa iným spôsobom a na iných orgánoch ľudského tela, hodnotili osobitne. Bodové hodnotenie nemá vyjadrovať príčiny vzniku jednotlivých trvalých poškodení zdravia, ale má vyjadrovať prejavy, resp. znaky, ktorými sa trvalé poškodenie zdravia prejavuje u poškodeného a v dôsledku ktorého je poškodený obmedzený v živote v uspokojovaní jednotlivých životných potrieb a v uplatnení v spoločnosti. Pokiaľ poškodenie miechy ako príčina viedlo k vzniku trvalého poškodeniu zdravia, ktoré sa u žalobcu prejavuje rôznym spôsobom a na rôznych častiach jeho tela, potom je každý takýto prejav potrebné hodnotiť samostatne. K namietanej náhrade trov konania uviedol, že v súčasnej právnej úprave civilného procesného práva nie je výslovne zakotvený princíp, ak určenie výšky priznaného nároku bolo závislé od znaleckého dokazovania alebo od samotnej úvahy súdu. Uvedený princíp sa na základe interpretácie všeobecného ust. § 255 CSP v súlade s čl. 2 ods. 1, čl. 3 ods. 1 a čl. 4 CSP uplatňuje aj po rekodifikácii civilného procesného práva. Uvedený právny názor sa presadzuje aj v aktuálnej rozhodovacej praxi odvolacích súdov (napr. uznesenie Krajského súdu v Bratislave, č. k. 5Co/99/2017-359, rozsudok Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 10Co/191/2017).

21. Žalovaný vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu, ktorý prezentuje názor, že dôležitý je iba konečný počet bodov bez ohľadu na to, aké konkrétne zdravotné následky si žalobca pôvodne uplatnil, uviedol, že škoda na zdraví sa skladá z viacerých možných parciálnych nárokov, ktoré je potrebné uplatniť na súde žalobou, pokiaľ majú byť predmetom konania. Zastáva názor, že nie je možné poňať žalobný návrh iba ako sumu bodov, ktoré sú uplatnené a následne priznať sumu bodov, ktoré znalecký posudok poškodenému udelí, nakoľko za uplatneným bodovým hodnotením sú konkrétne sporné položky, resp. ich časti, ktoré viedli k podaniu žaloby a vzniku sporu, t.j. existujú konkrétne nezhody na konkrétne uplatnené položky, ktoré tvoria predmet sporu. Nesúhlasí preto s tvrdením žalobcu, že žalobca sa domáhal náhrady škody za celkové poškodenie zdravia a nie náhrady škody za konkrétne

jednotlivé následky. Pokiaľ ide o položky č. 314, 316 a 321b, jedná sa o položky, ktoré má každý paraplegik a vznikli jedine z titulu poškodenia miechy. Pokiaľ ide o názor vyslovený v rozsudku Najvyššieho súdu SR 7Sžo/25/2013, žalovaný daný rozsudok neprezentoval ako jednotu lekárov na danú problematiku, práve naopak, prezentoval nejednotu lekárskej obce na tieto položky, čo prirodzene podporuje skutočnosť, že ide o otázku právnú, pričom žalovaný tvrdí, že túto nejednotu vyriešil Najvyšší súd v uvedenom rozhodnutí. K námietke o náhrade trov konania uviedol, že aktuálne platí CSP, v obsahu ktorého rekonštrukčná komisia, resp. zákonodarca vypustil ust. § 142 ods. 3 OSP, ktoré zohľadňovalo situáciu pri náhrade trov konania v prípadoch, kedy výška priznanej sumy závisela od znaleckého posúdenia, resp. úvahy súdu a náhradu trov konania založil výhradne na zásade pomeru úspechu strán v konaní. Uviedol, že vôľa zákonodarcu, ktorý vypustil ustanovenie pôvodného § 142 ods. 3 OSP, je zrejmä a nie je možné postupovať tak, ako keby v CSP takáto úprava zakotvená bola.

22. Žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného vyjadril svoj nesúhlas s tvrdeniami žalovaného ohľadne úroku z omeškania z náhrad priznaných žalobcovi a zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 a zotrval na svojich argumentoch vyjadrených v podanom odvolaní.

23. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné.

24. Rozsudok súdu prvej inštancie nebol odvolateľmi spochybnený vo výroku I. v časti bolestného a vo výroku III., ktorým súd konanie čiastočne zastavil. V tomto rozsahu rozsudok súdu prvej inštancie nadobudol právoplatnosť a odvolací súd sa ho nedotýka.

25. Preskúmaním veci vo vzťahu k rozhodnutiu súdu prvej inštancie, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 31.382,- eur s tým, že vo zvyšku súd žalobu zamietol (výrok II. a výrok III.), odvolací súd uvádza, že podrobne preskúmal všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli odvolateľmi v odvolaní vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, vykonané dôkazy správne vyhodnotil, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky vo vzájomnej súvislosti, uviedol, z akých dôvodov a ktoré tvrdenia strán sporu mal za preukázané a ktoré nie. Uviedol svoje skutkové zistenia, ktoré z dokazovania vyplynuli a vec posúdil v súlade s hmotným právom, ktoré správne vyložil. Rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám ust. § 220 CSP a nemožno ho považovať za nepreskúmateľné ako v časti hodnotenia znaleckého posudku namieta žalovaný.

26. Sťaženie spoločenského uplatnenia je stav v súvislosti s poškodením na zdraví, ktoré má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh (§ 2 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z. z.).

27. Pri určení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa vychádza z celkového počtu bodov, ktorým sa bolesť alebo sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotilo v lekárskom posudku (§ 5 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z.).

28. Lekársky posudok spracúva posudzujúci lekár a vydáva zdravotnícke zariadenie, ktorého posudzujúci lekár vypracoval lekársky posudok (§ 7 ods. 1 veta prvá zákona č. 437/2004 Z. z.). O vydanie lekárskeho posudku (ods. 1) môže požiadať poškodený. Ak vzniknú dôvodné pochybnosti o správnom hodnotení bolestného alebo o správnom hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia v lekárskom posudku, môžu osoby uvedené v ods. 3 a 4 požiadať o vydanie znaleckého posudku podľa osobitného predpisu (§ 3 a 6 zákona č. 437/2004 Z. z.).

29. V prípade nároku na odškodnenie za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia sa poškodený dozvie o škode v čase, kedy sa jeho zdravotný stav ustálil a bolo možné objektívne vykonať bodové ohodnotenie bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia. Ako náhle je zdravotný stav poškodeného ustálený, možno ohodnotiť bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia; týmto okamihom je teda bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia zistená bez ohľadu na to, kedy je vyhotovený posudok o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia; posudok je len podkladom pre záver o vytrpenej bolesti a sťažení spoločenského uplatnenia (Rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/661/2015).

30. O škode sa poškodený dozvie vtedy, keď možno objektívne vykonať bodové hodnotenie ním vytrpenej bolesti a sťaženia jeho spoločenského uplatnenia, lebo až vtedy má k dispozícii skutkové okolnosti, z ktorých možno zistiť škodu a jej rozsah. Náhrada za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje na základe lekárskeho posudku podaného v zmysle § 7 a 8 zákona č. 437/2004 Z. z., pričom sadzby bodového hodnotenia sú ustanovené v prílohách tohto zákona. Pre účely odškodnenia úrazu možno zdravotný stav poškodeného posúdiť až po skončení jeho kontinuálne

prebiehajúcej liečby a odstraňovaní následkov jeho zdravotného poškodenia (Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 3Cdo/66/2018).

31. Aj keď možno súhlasiť s námietkou žalovaného o zmätočnom postupe ohľadne zmeny dátumu ustálenia zdravotného stavu žalobcu, skutkové okolnosti zistené súdom prvej inštancie umožňujú prijať jednoznačný záver, že zdravotný stav poškodeného bol ustálený k mesiacu december 2016, k čomu dospela znalecká organizácia forensic.sk po analýze podkladov, uvedomujúc si rozpory vo výpovediach znalcov (znalca MUDr. Moravanského a znalca MUDr. Kollára). Znalecká organizácia na základe názorovej zhody všetkých znalcov pracovnej skupiny k danému prípadu konštatovala komplexné ustálenie zdravotného stavu žalobcu k decembru 2016 s odôvodnením, že úraz charakteru ťažkej poruchy zdravia žalobcu nastal dňa 11.08.2013, v nasledujúcom období prebiehala dlhodobá komplexná intenzívna liečba s postupným čiastočným zlepšovaním stavu žalobcu. Liečba poúrazových duševných porúch žalobcu bola zahájená v decembri 2015 (10.12.2015). V lete 2016 (06.07.2016) bol ukončený opakovaný (tretí) komplexný rehabilitačný pobyt žalobcu, po ukončení ktorého už nebolo konštatované ďalšie zlepšovanie jeho stavu. Zároveň v decembri 2016 uplynul jeden rok trvania liečby poúrazových duševných porúch (kedy bolo možné posúdiť jej efekt a výsledok). Pokiaľ znalecká organizácia konštatuje komplexné ustálenie zdravotného stavu k mesiacu december 2016, komplexné ustálenie sa podľa záverov znaleckej organizácie vzťahuje na psychické a sexuologické následky, rovnako ako na somatické následky žalobcu. Nakoľko žalobca uplatnil náhradu za položky č. 304c, 318, 432a a 433c spolu v hodnote 812 bodov podaním zo dňa 16.07.2018 žalovaný nedôvodne namieta premičanie týchto položiek (§ 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

32. Žalobca a žalovaný v podanom odvolaní namietajú ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia. Žalovaný tvrdí, že žalobcovi nemali byť priznané položky č. 314, 316 a 321b (inkontinencia moču či stolice, resp. nemožnosť pohlavného styku). Tvrdí, že sa jedná o položky, ktoré má každý paraplegik a vznikli jedine z titulu poškodenia miechy. To, že tieto položky sa pri paraplégií nemajú už osobitne hodnotiť, vyriešil podľa tvrdenia žalovaného NS SR pri rozhodnutí o zásadnej právnej otázke v rozhodnutí sp. zn. 7Sžso/25/2013. Uviedol, že týmto nie je možné priznať žalobcovi náhradu za ďalších 1850 bodov (900+300+650). Uviedol, že proti osobitnému hodnoteniu položiek č. 314 a 316 sa vyjadrila samotná znalecká organizácia forensic.sk v inom konaní vedenom na OS Bratislava II sp. zn. 52C/135/2010. Žalovaný s ohľadom na svoje odvolacie námietky k bodovému ohodnoteniu súhlasil s pridelením 3711 bodov.

33. Napriek námietkam žalovaného, ktorý v danej veci zotrval na názore, že položky č. 314, resp. 316 či 321b nemožno zvlášť hodnotiť pri paraplegikoch, resp. kvadruplegikoch s tým, že existuje množstvo znaleckých záverov, že tieto položky sa už osobitne hodnotiť nemajú, nakoľko ide iba o symptómy prerušenej miechy a jej typické následky, čo právne rieši § 9 ods. 8 a § 10 ods. 8 zákona č. 437/2004 Z. z. v tom smere, že takéto poškodenie na zdraví sa už osobitne nehodnotí a ktoré právne posúdenie už vykonal Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 7Sžso/25/2013, odvolací súd uvádza, že aplikačná prax súdov v tejto otázke nie je jednotná (napr. rozsudok Krajského súdu v Nitre 5Co/138/2019). Odvolací súd zhodne s názorom súdu prvej inštancie uvádza, že podľa znaleckej organizácie forensic.sk je u žalobcu potrebné samostatne hodnotiť položky 306 ako aj položky 314, 316 a 321b. Znalecká organizácia konštatovala, že vo všeobecnosti možno úrazovú paraplégiu ako aj inkontinenciu rôzneho stupňa a rôzneho typu označiť ako jednu z typických (nie paušálnych) sprievodných javov úrazového poškodenia miechy. Znalec MUDr. Norbert Moravanský pred súdom prvej inštancie uviedol, že paraplégia je postihnutím hybnosti. Pokiaľ existujú položky v rámci sťaženia spoločenského uplatnenia, ako znalecká organizácia, dokážu tento prípad individualizovať aj v rámci veku aj k iným ťažkostiam. Zastáva preto názor, že tieto položky majú byť uplatnené. V systéme hodnotenia položky 314 a 316 neboli navyšované práve preto, lebo dominujúcim poškodením je motorické poškodenie, ktoré bolo navyšené vzhľadom k veku a kvôli tomu, že čiastočne ide o postihnutie nervov, ktoré sú zodpovedné za postihnutia moču a stolice. Podľa záverov znaleckej organizácie je treba oddiferencovať výskyt komplikácií poranení miechy. Poruchy miechy sa nevyskytujú paušálne, preto ich treba individuálne oddiferencovať. Je nutné brať ohľad na iné motorické postihnutia osôb pri dopravných nehodách, kedy vzniká závažné aj menej závažné motorické postihnutie. Pojmy paraplégia a kvadruplégia zahŕňujú len pohybové aktivity končatín. Porucha močenia a stolice nepredstavuje následok, ktorý svojimi znakmi je zahrnutý v pojme inej položky, napr. paraplégia. Inkontinencia stolice a močenie sú následkom poškodenia na zdraví, ktorých špecifickými znakmi je neudržanie stolice a močenia a nie poruchy hybnosti končatín. Rovnaký právny názor k hodnoteniu jednotlivých položiek vyslovil aj Najvyšší súd SR v rozsudku z 30.03.1991 sp. zn. 2Cz/12/90. Odvolací súd zhodne s názorom súdu prvej inštancie uvádza, že v danom prípade nie je postačujúce priznať len položku č. 306, ale aj položky č. 314 a 316. Pokiaľ žalovaný v podanom odvolaní argumentuje tým, že iný právny názor bol vyslovený v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp.

zn. 7Sžo/25/2013, odvolací súd uvádza, že v rozhodnutí uvedený názor nepredstavuje zjednocujúce stanovisko v otázke, či poúrazová paraplégia hodnotená položkou 306 vylučuje možnosť priznať položky 314 a 316, ktoré predstavujú poruchu vylučovania moču a stolice.

34. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia za položku č. 255 v počte 1014 bodov podľa posudku znaleckej organizácie forensic.sk.

35. Nevyhnutnou podmienkou preukázania výšky náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je vypracovanie a predloženie lekárskeho posudku podľa § 7 a § 8 zákona č. 437/2004 Z. z. Pre prípad pochybností o správnosti hodnotenia náhrady za bolesť alebo sťaženie spoločenského uplatnenia v lekárskom posudku môžu oprávnené osoby požiadať o vypracovanie a vydanie znaleckého posudku podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 382/2004 Z. z. Nakoľko súd prvej inštancie svojím uznesením s ohľadom na pochybnosti o správnosti hodnotenia náhrady za bolesť alebo sťaženie spoločenského uplatnenia ustanovil znalca (znaleckú organizáciu), ktorej o. i. uložil, aby podľa vlastných zistení nanovo stanovila základné bodové ohodnotenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia a následne súd vykonal výsluch znalcov vykonávajúcich predmetný znalecký posudok, dôvodne súd závery tejto znaleckej organizácie, ktorá znalecký posudok vypracovala, akceptoval. Znalec MUDr. Moravanský, PhD. hodnotenú položku 255 ozrejmil a uviedol, že sa jedná o duševné poruchy, čo sú oblasti, ktoré súvisia s aplikovaním medziľudských vzťahov a vnímaním reality a frustrujúcich podnetov na psychiku žalobcu. Za daných okolností súd prvej inštancie správne vychádzal zo záverov predmetného znaleckého posudku spoločnosti forensic.sk a nepriklonil sa k znaleckému záveru MUDr. Martišovej, ktorá za túto položku udelila 500 bodov.

36. Ust. § 5 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z. z. upravuje mechanizmus určenia výšky náhrady v závislosti od vzniku samotného nároku. Nakoľko rozhodujúcim momentom vzniku nároku na túto náhradu je rok 2016, v ktorom došlo k ustáleniu zdravotného stavu žalobcu, správne súd prvej inštancie vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve za kalendárny rok predchádzajúci roku, v ktorom vznikol nárok na náhradu a v súlade s opatrením Ministerstva zdravotníctva SR z 18. mája 2016 vychádzal z hodnoty bodu 17,66 eur.

37. Odvolací súd súhlasí s tvrdením žalobcu, že náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia je náhradou jednorazovou, ktorou sa neodškodňuje len súčasne ťažký zdravotný stav žalobcu, ale má sa zohľadniť aj to, že táto náhrada sa poskytuje za celý budúci život žalobcu, ktorý prežije v trvalej ťažkej degradácii jeho kvality, ktorá sa bude časom zhoršovať vzhľadom na nepriaznivú prognózu a mnohé zdravotné riziká. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje jednorazovo; musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti. V prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50 % (§ 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z.).

38. Úvaha súdu o primeranosti zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia nie je voľná. Aj keď vnímanie dosahov poškodenia zdravia sa prejavuje rôzne, súd musí dbať o to, aby priznaná výška tejto náhrady bola založená na objektívnych a rozumných dôvodoch a aby medzi výškou priznanej náhrady a spôsobenou škodou existoval vzťah primeranosti. Pri rozhodovaní o zvýšení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia súd zohľadňuje jednak tie stránky, ktoré sú spoločné pre život všetkých ľudí (možnosť vykonávať bežné životné úkony, postarať sa o svoju hygienu, stravovanie, obliekať sa, žiť prípadne rodinným životom, realizovať sa v partnerskom vzťahu, mať deti) jednak tie stránky, ktoré sú osobitné u každého jednotlivca zvlášť vzhľadom na jeho spoločenské dovtedajšie pôsobenie (stupeň jeho angažovanosti v najrozmanitejších sférach spoločenského života, za ktoré už doterajšia súdna prax považuje napr. oblasť kultúry, športu, umenia, politiky, vedy). Jednotiacim hľadiskom pri určovaní adekvátneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je, aby obe tieto stránky boli zohľadnené tak, že ich vzájomná jednota vyjadrí primeranosť priznanej náhrady vo vzťahu k povahe následkom poškodenia zdravia. V prípade niektorého poškodenia je v praxi opodstatnené klásť dôraz na prvú z uvedených stránok, v prípade iného poškodenia (naopak) na druhú spomenutú stránku; rozhodujúcou však zostáva jednota (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/209/2017, 8Cdo/46/2018). Vykonaným dokazovaním súdu prvej inštancie, z ktorého vychádzal aj odvolací súd, nebolo preukázané obmedzenie žalobcu v osobnom, rodinnom, spoločenskom, športovom a pracovnom živote v takom rozsahu, aby išlo o výnimočný prípad hodný osobitného zreteľa, ktorý by odôvodňoval odškodnenie na hornej hranici zákonom prípustnej miery zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. U žalobcu neboli preukázané zmarené také mimoriadne aktivity vyplývajúce z akejkolvek oblasti života, ktoré by boli dôvodom na mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v maximálnej miere. Požadované maximálne 50 % navýšenie, aké žalobca požaduje, možno totiž priznať len poškodeným, ktorí zostanú pripútaní na lôžko a nedokážu vykonávať

ani základné životné úkony. Odvolací súd v tomto smere v súlade so stanoviskom žalovaného poukazuje na to, že žalobca má rodinu, dokáže riadiť motorové vozidlo, vykonáva funkciu mediátora, obmedzene sa venuje svojmu veteránovi, hrá pingpong, chodíeva sa pozerat' na športové podujatia. S prihliadnutím na individuálne okolnosti danej veci odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie o priznanom zvýšení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu 30%, ktoré považuje za primerané.

39. V prípade mimoriadneho zvýšenia náhrady za zvýšenie spoločenského uplatnenia je súd viazaný zákonom stanovenou maximálnou hranicou zvýšenia, vyjadrenou 50% základného bodového ohodnotenia s tým, že termín „základné bodové ohodnotenie“ je v aplikačnej praxi súdov pri náhrade škody v zmysle zákona č. 437/2004 Z. z. bežne používaný a vyjadruje bodové ohodnotenie, t.j. jeho základ, ktorý je v prípadoch osobitného zreteľa možné súdom zvýšiť. Pri zvýšení bodového hodnotenia a teda určení mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia sa zohľadňuje, či lekár v lekárskom posudku, resp. znalec v znaleckom posudku využije možnosť zvýšiť bodové hodnotenie. Lekársky posudok, ktorý obsahuje počet bodov stanovených lekárom vrátane zvýšenia bodového hodnotenia je podkladom pre mimoriadne zvýšenie náhrady súdom, ak súd uzná na to splnené zákonné predpoklady. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia a zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je upravené v ust. § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z., preto dôvodne mal súd prvej inštancie pri mimoriadnom zvýšení bodového hodnotenia vychádzať z výšky 6 887 bodov, ktorá zahŕňa navýšenie podľa znaleckého posudku postupom podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. Žalobcovi tak prináleží mimoriadne sťaženie spoločenského uplatnenia $6\,887 \times 17,66 = 121.625,-$ eur, z toho 30 % = 36.488,- eur. Mimoriadne sťaženie spoločenského uplatnenia 36.488,- eur po zohľadnení úhrad zo strany žalovaného v sume 18.048,40 eur predstavuje sumu 18.439,60 eur, v ktorej časti je odvolanie žalobcu dôvodné.

40. Najvyšší súd SR v rozsudku sp. zn. 3Cdo 145/2017 zo dňa 22. novembra 2018, ako aj v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo 212/2017 zo dňa 26. februára 2019 riešil právnu otázku, aké sú dôsledky omeškania poisťovateľa s poskytnutím plnenia podľa § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z.; či je možné na toto omeškanie aplikovať ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. V zmysle uvedených rozhodnutí peňažná sankcia v podobe úrokov z omeškania upravená v § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. je viazaná na nesplnenie nepeňažnej povinnosti vyjadrenej v § 16 ods. 6 písm. a) alebo b) zákona č. 381/2001 Z. z., účelom ktorej je ochrana poškodeného, aby poisťovňa pod následkom tejto sankcie nezostala nečinná, aby bola nútená oznámiť v lehote 3 mesiacov poškodenému spôsob vybavenia jeho poisťnej udalosti. Dovolací súd tak dospel k záveru, že pokiaľ si žalovaná svoju povinnosť ako poisťovateľ podľa § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z. splnila, nebola preto povinná uhradiť žalobcovi ako poškodenému úroky z omeškania. Do omeškania by sa dostala s plnením náhrady škody až vtedy, ak by po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody neuhradila v lehote určenej súdom priznanú náhradu škody podľa § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z.

41. Podľa názoru odvolacieho súdu zhodne s vysloveným názorom súdu prvej inštancie sa žalobca nedôvodne domáha nároku na úrok z omeškania v súvislosti s omeškáním pri jeho povinnosti plniť samotnú náhradu. Z obsahu spisu je zrejmé, že žalovaný čiastkové nároky bolestného aj sťaženia spoločenského uplatnenia žalobcovi plnil po ich ustálení na základe vykonaného dokazovania.

42. Vznik nároku veriteľa na úroky z omeškania je viazaný na nesplnenie peňažného dlhu. Poistený má v zmysle § 4 ods. 2 písm. b) zákona č. 381/2001 Z. z. právo na to, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody. Poisťovateľ má postavenie dlžníka a poškodený postavenie veriteľa, peňažná povinnosť poisťovateľa poskytnúť poškodenému plnenie (nahradiť škodu) musí byť splnená riadne a včas. Pokiaľ poisťovateľ nesplní svoju peňažnú povinnosť voči poškodenému a neposkytne mu plnenie náhrady škody, ktorá mu reálne patrí riadne a včas, dostáva sa do omeškania.

43. Ust. § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z. upravuje povinnosti poisťovateľa súvisiace so začatím a skončením prešetrovania poisťnej udalosti a zaslaním poškodenému oznámení o plnení, resp. o dôvodoch neplnenia.

44. Ust. § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z. upravuje povinnosti súvisiace s poskytnutím peňažného plnenia poškodenému zodpovedajúcemu náhrade škody.

45. Ide o dve odlišné právne povinnosti poisťovateľa, ktoré síce spolu súvisia, ale sú to relatívne dve samostatné právne povinnosti. S plnením povinnosti poisťovateľa skončiť prešetrovanie poisťnej udalosti a zasláť poškodenému oznámenie o plnení, resp. o dôvodoch neplnenia, nezaniká povinnosť poisťovateľa poškodenému plniť náhradu škody, a to riadne a včas.

46. Sankcie spočívajúce v povinnosti zaplatiť poškodenému úroky z omeškania podľa osobitného predpisu (§ 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka) za nesplnenie nepeňažných povinností (uvedených v § 11 ods.6 zákona č. 381/2001 Z. z.) upravuje § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z.

47. Vzhľadom na to, že žalovaný sa v posudzovanej veci s plnením povinnosti nahradiť škodu do omeškania nedostal, žalobcovi nevzniklo právo a žalovanému nevznikla povinnosť zaplatiť žalobcovi požadované úroky z omeškania. V danom prípade je z obsahu spisu nepochybné, že žalovaný si svoju povinnosť v zmysle § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z. splnil tým, že žalobcovi písomne poskytol vysvetlenie dôvodov, ktoré ho viedli k tomu, že nárok žalobcu nemal preukázaný a preto plnenie neposkytol. Rozsah nároku, ktorý považoval za opodstatnený a ktorý bol v dôsledku vykonaného dokazovania preukázaný, bol žalobcovi uhradený v priebehu konania (a to za bolesť aj za sťaženie spoločenského uplatnenia) a nakoľko celková výška priznanej náhrady škody závisela až od rozhodnutia súdu, žalovaný by sa omeškania s plnením náhrady škody dostal až vtedy, ak by po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody priznanú náhradu škody v lehote určenej súdom neuhradil.

48. Pokiaľ ide o znalečné za doplnenie č. 1 k znaleckému posudku č. 258/2017, námietku žalovaného odvolací súd nepovažuje za dôvodnú. Ustálenie zdravotného stavu žalobcu je otázka skutková a táto bola medzi stranami sporu sporná. Pokiaľ spornosť skutkových tvrdení bola odstránená práve doplnením č. 1 k znaleckému posudku, je znalečné za vypracovanie doplnenia znaleckého posudku dôvodné.

49. K výroku o nároku na náhradu trov konania odvolací súd poukazuje na rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým žalobcovi bol priznaný nárok na náhradu trov konania zo súdom priznanej sumy v rozsahu 100%. Pri rozhodovaní súd zohľadnil, že žalobcom požadovaná a súdom priznaná suma bolestného, sťaženia spoločenského uplatnenia a mimoriadne sťaženie spoločenského uplatnenia záviseli od záverov znaleckého dokazovania a úvahy súdu, pričom uplatnený nárok žalobcovi vznikol v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou zapríčinenou výlučne vodičom motorového vozidla. Nakoľko odvolací súd svojím rozsudkom zmenil napadnuté rozhodnutie, rozhodoval o trovách celého konania podľa § 396 ods. 2 CSP.

50. Kritériom na priznanie nároku na náhradu trov konania je v zmysle § 255 CSP miera úspechu. Miera úspechu vo všeobecnosti závisí od vzťahu meritórneho rozhodnutia k žalobnému petitu, ktorý bol naposledy urobený vo veci samej. Zmyslom právnej úpravy podľa CSP nebola snaha zákonodarcu sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania koncepčne odchyliť od pravidla pôvodne vyjadreného v § 142 ods.3 OSP. Pravidlo vyplývajúce z § 142 ods. 3 OSP, predstavovalo výnimku zo zásady pre rozhodovanie o náhrade trov konania pri čiastočnom úspechu vo veci. Aplikácia tejto výnimky (plná náhrada trov konania) neprichádzala do úvahy vždy, ale iba v prípade, ak sa neúspech prejavil iba vo výške plnenia, za predpokladu, že účastník konania na začiatku sporu túto výšku plnenia presne nepoznal a ani presne poznať nemohol (IV. ÚS 652/2018, III. ÚS 475/2018). Z publikácie Civilný sporový poriadok od autorov Števčeka, Ficovej, Baricovej, Meiarkinovej, Bajánkovej, Tomašoviča a kol. z nakladateľstva C.H. Beck rok 2016 str. 926a 927 vyplýva: „Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie obdobné ustanoveniu § 142 ods. 3 OSP. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy nová právna úprava neobsahuje tri špeciálne skutkové podstaty (§ 142 ods. 1, 2, 3 OSP), ale len dve (§ 255 ods. 1, 2 CSP)..... Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku.”.

51. Zhodne ako prvoinštančný súd odvolací súd v danej veci aplikoval zásadu úspechu s tým, že nároky žalobcu v súdom priznanej výške vzhľadom na uplatnené prostriedky procesného útoku a procesnej obrany záviseli od záverov znaleckého dokazovania a úvahy súdu. S ohľadom na charakter uplatnených nárokov, priebeh a výsledok sporu nie je možné žalobcu zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe znaleckej činnosti alebo úvahy súdu. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť, čo je základné a čo je sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do práva žalobcu bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhoradá a nadväzujúca. Rovnako odborné otázky, posudzované znaleckou organizáciou, nemôžu presahovať možnosti strany sporu, ktorá výšku bolestného, spoločenského uplatnenia, ale najmä mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia bez odborných znalostí „odhadom“ uplatnila. Zohľadniac, že škoda na zdraví žalobcu je v priamej príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou, žalobca je plne procesne úspešný (svojím konaním nezavinil ani čiastočné zastavenie konania, keďže žalovaný čiastočne plnil až na základe vykonaného dokazovania), nakoľko mal plný úspech, čo do základu uplatnených nárokov a výška plnenia vyplývala zo znaleckého dokazovania a úvahy súdu. Z uvedených dôvodov odvolací súd o trovách konania za použitia ust. § 255 ods. 1 CSP rozhodol tak, že žalobcovi priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania zo súdom priznanej sumy v rozsahu 100%.

52. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu prijaté pomerom hlasov 3.0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).